

Til justitsminister Søren Pape Poulsen, e-mail: jm@jm.dk
og Folketingets Retsudvalg

Aarhus, den 7. oktober 2018

Vedr. retssikkerhedsproblemer i forvaltningen af borgerforslagsordningen

Som hovedstiller af borgerforslaget "[Syge skal ud af beskæftigelsespolitikken](#)" (FT-00638), som udløb den 30. september 2018, har jeg gjort mig nogle erfaringer med borgerforslagsordningen, som jeg gerne vil gøre jer opmærksom på. De handler om principielle problemer med retssikkerheden i forvaltningen af ordningen.

Folketinget har gjort ordningen med borgerforslag primært digital. Derudover har man tilbudt en alternativ løsning med en papirblanket til dem, der ikke kan benytte den digitale løsning. Det fremgår af § 3 og § 16 i [bekendtgørelsen om ordningen](#).

Der har været mange tekniske problemer med den digitale løsning, og jeg er blevet bekendtgjort med, at den for rigtig mange personer simpelthen ikke har virket. Der er tale om skønsmæssigt mindst flere hundrede personer. Det er erfaringen, at det blandt andet afhænger af browservalg. Også mobiltelefonerne har haft en vekslende anvendelighed. Kan det virkelig være rigtigt, at man kun kan støtte borgerforslag, hvis man har den rigtige computer, den rigtige browser, den rigtige mobiltelefon og it-viden?

Men også den fysiske støtteafgivelse har været besværliggjort – nogen borgere har ikke selv en computer eller en printer. Jeg har brugt megen tid på at forklare folk, hvordan de så skal gøre for at støtte forslaget. Jeg har også efter opfordring sendt udskrift af støtteerklæringsformularen til en række folk, der ikke selv har printer og ikke er på NEM-id, sådan at de alligevel kunne afgive deres stemme. Det er svært for dem, der ikke er digitale, og dem er der mange af i gruppen af mennesker med handicap, som vores borgerforslag angik.

Problemerne med at afgive støtte både digitalt og fysisk er så store, at det påvirker stemmeafgivelsen. For mange mennesker opgiver at stemme, når det bliver for indviklet eller ikke virker første gang. Det er et demokratisk og retssikkerhedsproblem.

Ved en tilfældighed har en af borgerforslagets støtter, Annette Slivsgaard, opdaget, at Folketingets Administration har håndteret nogle fysisk indsendte stemmer til borgerforslaget på en tvivlsom måde.

De har afvist et antal støtteerklæringer og giver forskellige svar på, hvor mange. Og de har pludselig ændret kriterierne og vejledningen på [Borgerforslag.dk](#).

Det er alt sammen sket på samme tid og sætter spørgsmål ved hele troværdigheden omkring systemet. Det vil jeg gerne kvalificere og dokumentere i det følgende. Jeg skal understrege, at mit brev ikke skal læses som en klage over enkelte afviste støtteerklæringer til et konkret borgerforslag, men handler om principielle problemer med retssikkerheden, der sandsynligvis rækker langt ud over mit/vores eget borgerforslag og de eksempler, jeg kommer med i det følgende.

Jeg har fået lov at se og viderebringe korrespondancen mellem Annette Slivsgaard og Folketingets Administration. Samtidig har jeg selv skrevet til Folketingets Administration og bedt om aktindsigt i, hvor mange fysiske eller scannede støtteerklæringer, de har afvist i relation til mit borgerforslag. Og vi har begge anmodet dem om at omgøre beslutningen om at gøre støtteerklæringer ugyldige.

Annette Slivsgaard fik den 1. oktober 2018 en e-mail fra Folketingets Administration ved fuldmægtig (navn udeladt). Der stod blandt andet:

"Folketinget har den 25. september 2018 modtaget 11 mails fra dig med støtteerklæringer fra forskellige personer.

Folketingets Administration kan i den forbindelse oplyse, at borgerforslagsordningen er udviklet som en digital løsning, og at formålet med de papirbaserede støtterblanketter ikke er at facilitere en fysisk underskriftsindsamling, men alene at etablere en alternativ mulighed for personer, der ikke kan eller har mulighed for at benytte den digitale løsning.

Efter Folketingets Administrations praksis afvises støtteblanketter, der indgives i et stort antal af samme person, hvis det giver administrationen grund til at formode, at der har været foranstaltet en underskriftsindsamling. Baggrunden herfor er, at en sådan anvendelse af den blanketbaserede fremgangsmåde efter administrationens opfattelse er i strid med reglerne om borgerforslag.

På den baggrund afvises samtlige 11 støtteerklæringer.

Det bemærkes, at ikkedigitale borgere, som ikke kan eller har mulighed for at bruge den digitale løsning på borgerforslag.dk, kan støtte forslag ved selv at indsende støtteerklæringer til Folketinget pr. post (...), og at digitale borgere kan benytte den digitale løsning med NemID på borgerforslag.dk."

Annette Slivsgaard svarede samme dag Folketingets Administration med følgende ord:

"Jeg står uforstående over for afvisningen af de 11 støtteerklæringer som jeg har sørget for at videreeksperdere for de af mine venner der ikke er digitale og der selv har tilkendegivet at de ønskede at støtte FT-00638 og der selv havde rekvireret støtteblanketter som jeg så efterfølgende fik samlet ind for at sikre at de kom frem inden for fristen (...)! Flertallet af de venner kommer meget sjældent på gaden og ville ikke selv i tide have kunnet anskaffe kuvert, frimærke og komme i nærheden af en postkasse til at kunne poste brevet! Der er under INGEN omstændigheder tale om en orkestreret indsamling fra min side (...)! (...) Jeg skal derfor stærkt anmode om at I omgør jeres i mine øjne ulovlige beslutning om at afvise disse 11 støtteerklæringer til FT-00638."

Jeg er, ligesom Annette Slivsgaard, fuldstændigt uforstående over for afvisningen af disse fysiske eller scannede støtteerklæringer, og det skrev jeg selv til Folketingets Administration. Jeg skrev:

"På Borgerforslag.dk står der i Vejledning til ikkedigital støtte: "Hvis du ikke kan eller har mulighed for at bruge den digitale løsning, kan du støtte ved at udfylde og underskrive en støtteblanket og sende den som fysisk post til Folketinget." Og på selve støtteblanketten stod der, at man også alternativt kunne scanne blanketten og sende den per e-mail til jer.

Intet sted er det fremgået, at man ikke må gå sammen og sende flere støtteblanketter ind samlet i én kuvert, eller at andre ikke måtte scanne blanketten for en borger og sende ind, hvis det var det eneste, der kunne lade sig gøre.”

Jeg anmodede derfor, ligesom Annette Slivsgaard selv, om at de ville omgøre deres beslutning om at ugyldiggøre de 11 støtteerklæringer, som Annette Slivsgaard havde sendt ind, og jeg anmodede om, at de ville omgøre eventuelle andre af den slags ugyldiggjorte støtter til mit borgerforslag. Samtidig søgte jeg aktindsigt i, hvor mange fysiske eller scannede støtteerklæringer, de samlet har afvist som værende ugyldige i afstemningen til borgerforslag FT-00638.

Vi har fået mindst to forskellige svar på, hvor mange fysiske eller scannede støtteerklæringer, Folketingets Administration har afvist. I den første e-mail til Annette Slivsgaard stod der 11. I aktindsigten til mig og i den sidste e-mail til Annette Slivsgaard stod der, at det handlede om 2 erklæringer.

Svarene fra Folketingets Administration ved specialkonsulent (navn udeladt) fik vi begge to den 5. oktober. I ingen af svarene er der nogen form for tilkendegivelse af, at de indsendte støtteerklæringer var lovlige på det lovgrundlag, som eksisterede ved anmeldelsesfristens udløb. Man beklager intet og fastholder, at de fysiske støtteerklæringer er ugyldige.

Han skriver til Annette Slivsgaard – og jeg får et næsten identisk svar:

“Vi er fortsat af den opfattelse, at der er tale om en anvendelse af den blanketbaserede fremgangsmåde i strid med formålet med de papirbaserede blanketter.

For at skabe større klarhed over, hvornår man må indsende støtteerklæringer på vegne af andre, har vi præciseret dette på borgerforslag.dk.

Det ofte stillede spørgsmål om underskriftsindsamlinger har nu følgende ordlyd:

“Er det tilladt at lave en fysisk underskriftsindsamling for et borgerforslag med de papirbaserede støtterblanketter?”

Nej, det er ikke tilladt.

Borgerforslagsordningen er udviklet som en digital løsning. Formålet med de papirbaserede støtterblanketter er således ikke at facilitere en fysisk underskriftsindsamling, men alene at etablere en alternativ mulighed for personer, der ikke kan eller har mulighed for at benytte den digitale løsning.

Modtager Folketingets Administration støtteerklæringer under omstændigheder, der giver administrationen grund til at formode, at der har været foranstaltet en underskriftsindsamling, vil disse derfor blive afvist.

Folketingets Administration vil formode, at der har været foranstaltet en underskriftsindsamling, hvis den samme person indsender støtteerklæringer for det samme borgerforslag fra flere forskellige andre personer, som vedkommende ikke deler adresse med. Den formodning kan dog afkræftes, hvis Folketingets Administration samtidig modtager en særskilt forklaring på grunden til, at støtterne ikke selv har indsendt deres støtteerklæringer, og administrationen vurderer, at der ikke har været tale om en underskriftsindsamling eller anden brug af ordningen mod dens intentioner.”

Der er endvidere tilføjet følgende tekst i vejledningen til ikkedigitale støtter:

“Hvis du indsender støtteerklæringer for det samme borgerforslag fra flere forskellige andre personer, som du ikke deler adresse med, afvises støtteerklæringerne. Det gælder dog ikke, hvis du samtidig begrundes, hvorfor de pågældende ikke selv har indsendt erklæringerne, og Folketingets Administration vurderer, at

der ikke har været tale om en underskriftsindsamling eller anden brug af ordningen mod dens intentioner. Grunden til dette er, at borgerforslagsordningen er udviklet som en digital løsning, og at formålet med de papirbaserede støtteblanketter ikke er at facilitere en fysisk underskriftsindsamling, men alene at etablere en alternativ mulighed for personer, der ikke kan eller har mulighed for at benytte den digitale løsning.”

Jeg står uforstående over for, at Folketingets Administration lovformeligt skulle kunne afvise indsendte støtteblanketter for familie, venner eller bekendte, der af forskellige årsager ikke har været i stand til at gøre brug af den digitale ordning. At Folketingets Administration så i samme moment ser sig nødsaget til at præcisere deres vejledning til borgerforslag, gør det bare mere suspekt. For følger det da ikke deraf, at de netop erkender, at den oprindelige vejledning ikke lovformeligt gav dem en gyldig grund til at afvise støtteblanketterne?

Det her handler ikke (længere) om et par støtteerklæringer til vores borgerforslag (eller hvor mange, det nu reelt er). Det handler om principielle problemer med retssikkerheden for alle, der støtter et borgerforslag.

Kan vi overhovedet regne med støtteafgivelsen, hvis Folketingets Administration vælger en forvaltningspraksis, som ikke har hjemmel i den vejledning, der var til borgerforslag på det tidspunkt, hvor forslaget løb, og hvis den lige ændrer vejledningsteksten efterfølgende, så den ”passer til” den valgte forvaltningspraksis? Kan vi tro på, hvor mange støtteerklæringer, der er blevet afvist, og at de ikke også lige har afvist andre erklæringer? Det gælder i forhold til mit borgerforslag såvel som til andres. Og hvorfor indskrænker man også fremadrettet mulighederne for, at ikke-digitale borgere kan få hjælp af deres familie, venner eller bekendte til at indsende støtteblanketter?

Det sår tvivl om, hvorvidt ordningen reelt efterlever de demokratiske principper, som Folketinget selv har fastsat. Og det er diskrimination af dem, der ikke er digitale.

Jeg vil anmode Folketinget om at rette op på den manglende retssikkerhed – især for de ikke-digitale borgere, der benytter ordningen – og diskriminationen af de ikke-digitale. Men også de tekniske problemer med den digitale løsning vil jeg bede Folketinget om at gøre noget ved, så alle, der ønsker at støtte et borgerforslag, rent faktisk kan komme til at afgive deres støtte – og helst i første runde.

Med venlig hilsen

Lisbeth Riisager Henriksen

Cand.mag. og forfatter

E-mail: lisbeth.riisager@gmail.com